

PORADCA PRE RODIČOV PRE PRECHOD ZO ŠKÔLKY DO ŠKOLY

Vorwort Pröll:

Vážení rodičia!

Posledný rok v škôlke, rok zápisu dieťaťa do školy je veľmi výnimočným rokom. Vaše dieťa sa mení z škôlkára na školáka, opustí dôverné priestory škôlky a vkročí do novej fázy života, do fázy školy.

Prechod zo škôlky do školy so sebou prináša nové vývojové úlohy a výzvy pre deti a rodinu, ktoré by sme mali spolu zvládnuť. Vašou spoluúčasťou v úlohe rodiča môže byť tento náučný proces a vzdelávacia dráha Vášho dieťaťa značne ovplyvnená.

Experti zo škôlok a škôl z tohoto dôvodu spolu vypracovali poradcu, ktorý Vás bude sprevádzať počas tohto obdobia. Naše vzdelávacie inštitúcie prinášajú rôzne možnosti, aby mohlo Vaše dieťa rozvíjať svoj individuálny potenciál. Radosť pri učení a budovanie sociálnej zodpovednosti stoja pri tom na prvých priečkach. Základom učenia sa v škole sú zručnosti získané pri hraní sa a elementárnom učení.

Tento poradca „Zo škôlky do školy“ poskytuje obsiahle informácie na čas prechádzajúci nástup do školy. Obsahuje prehľad skúseností v oblasti hier a učenia, a taktiež ponúka prehľad vzdelávacích a vývojových oblastí na základnej škole.

Okrem toho obsahuje veľa užitočných rád ako môžete podporiť Vášho budúceho školáka v rodine. K tomu sa môžete dozvedieť zaujímavé informácie ohľadom právnych podmienok, kontaktných adries a odporúčanej literatúry.

Vám, milí rodičia, má tento poradca pomôcť podporiť harmonický prechod Vášho dieťaťa zo škôlky do školy. Prajem Vášmu dieťaťu, aby sa počas posledného škôlkarského roka s radosťou a istotou pripravovalo na začiatok školského roka. Všetko dobré!

DR. ERWIN PRÖLL

Predseda krajskej vlády Dolného Rakúska

Vorwort Schwarz:

Škôlka je dôležitou a podstatnou vzdelávacou inštitúciou pre všetky 2,5- až 6-ročné deti, ktorá má podporovať Vás rodičov vo výchove dieťaťa. Ako odbornej poradkyne vlády mi hlavne záleží na tom, aby sa rodiny, ktoré dôverčivo dávajú deti do rúk pedagógov a pedagogičiek, mohli spoľahnúť na zodpovednú a láskyplnú starostlivosť.

Najväčší dôraz sa v škôlke samozrejme kladie na kvalitu pedagógov a na individuálnu starostlivosť o našich malých a najmenších, keďže deti majú byť individuálne podporované na základe nadaní, talentov a záujmov.

Vaše dieťa stojí pred prechodom do školy, ktorý chcú pedagógovia a pedagogičky s Vami ako rodičmi pre Vašu dcéru alebo Vášho syna spolu pripraviť.

Vaše dieťa stojí pred časom zmien. Práve teraz sú úzka spolupráca a rovnaký pohľad na veci dôležité, aby dieťa nadobudlo pocit istoty a bezpečia.

Vy, rodičia, ste pre dieťa najcennejšou oporou pri prechode zo škôlky do školy.

Chcem Vás pozvať k spolupráci. Spoločná príprava na školu a pritom objavená radosť z učenia a objavovania môže veľmi uľahčiť začiatok školy.

V tomto poradci nájdete veľa cenných vecí pre poznanie a veľa podnetov na podporu potenciálu Vášho dieťaťa. Poradca Vám má pomáhať pri tom, aby ste Vaše dieťa a Vás samotných čo najlepšie a kompetentne pripravili na školu.

Týmto chcem využiť príležitosť a poďakovať sa Vám za Vašu snahu o láskyplné podporovanie talentov a

potenciálov Vašeho dieťaťa.

MAG. BARBARA SCHWARZ

Poradkyňa krajinskej vlády pre rodinu, sociálne veci a pracovný trh

OBSAH:

SPOLOČNÁ PRÍPRAVA PRECHODU ZO ŠKÔLKY DO ŠKOLY	6
DÔLEŽITÉ ROZHOVORY	9
POČIATOČNÁ FÁZA V ŠKOLE	10
VZDELÁVACÍ PLÁN PRE ŠKÔLKY V DOLNOM RAKÚSKU	12
VÝZNAM HRY	14
VZDELÁVACIA OBLASŤ EMÓCIE A SOCIÁLNE VZŤAHY	16
VZDELÁVACIA OBLASŤ ETIKA, NÁBOŽENSTVO A SPOLOČNOSŤ	18
VZDELÁVACIA OBLASŤ JAZYK A KOMUNIKÁCIA	20
VZDELÁVACIA OBLASŤ POHYB A ZDRAVIE	24
VZDELÁVACIA OBLASŤ ESTETIKA A TVORIVOSŤ	26
VZDELÁVACIA OBLASŤ PRÍRODA A TECHNIKA	28
OTÁZKY OHĽADOM ŠKÔLKY	32
OTÁZKY OHĽADOM ŠKOLY	33
BIBLIOGRAFIA	34
LITERÁRNE ODKAZY PRE RODIČOV	35

Seite 6

SPOLOČNE SA PRIPRAVIŤ NA PRECHOD ZO ŠKÔLKY DO ŠKOLY

„OBJAVIŤ KOPU
NOVÝCH VECÍ NA
CESTE ZO ŠKÔLKY
DO ŠKOLY“

Keď si spomeniete na Vaše
prvé dni v škole, možno si
spomeniete na tu hrdosť,
že ste sa konečne stali

školákom, alebo na obavy, či sa k Vám budú deti a učitelia v škole milo správať. Aj Vaše dieťa sa počas nasledujúceho začiatku školy bude musieť vyporiadať s rôznymi myšlienkami a pocitmi.

U väčšiny detí prevláda pocit radosti a zvedavosti. Ako pri väčšine veľkých zmien v živote, niektoré deti sa stretnú s menšími alebo väčšími obavami a neistotami. **Pri prechode zo škôlky do školy je potrebné zvládnuť zopár vývojových úloh:**

- 3 Rozlúčiť sa s niektorými deťmi a dospelými v škôlke
- 3 Nadviazať nové vzťahy k deťom a dospelým v škole
- 3 Naučiť školáka zaobchádzať so zmenenými nárokmi, ktoré sú naňho kladené
- 3 Zvyknúť si na nové priestory a na nový harmonogram dňa v škole
- 3 Naučiť sa čítať, písať a počítat

Zvládnutie týchto vývojových úloh je výzva pre každé dieťa a jeho rodinu. Úspešné zvládnutie deti posilňuje a posúva ich vo vývoji.

Vaše dieťa už nazbieralo skúsenosti pri prechodných situáciách, ako napríklad pri nástupe do škôlky alebo pri narodení súrodenca. Každý pozitívne zvládnutý prechod posilňuje schopnosť deti zvládať ďalšie prechody. Podporujte Vaše dieťa a spoľahnite sa na to, že zvládne aj tento prechod.

Dbajte na to, ako o škole hovoríte. Hlášky ako „Teraz sa začne vážna časť tvojho života!“ alebo „Veď počkaj kým prídeš do školy!“ môžu vyvolať neistotu a vystavujú dieťa tlaku.

Váš pozitívny prístup voči škole a učeniu sa prenáša na dieťa. Očakávajte začiatok školy s radosťou, zvedavosťou a optimizmom.

Seite 7

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA

3 Podporiť dieťa vo vývoji.

V bežnom rodinnom živote nachádzame rôzne možnosti ako podporiť celkový vývoj dieťaťa a tým ho pripraviť na požiadavky, ktorým bude musieť čeliť v škole. Nápady ako na to nájdete v tejto brožúrke.

3 Pripraviť dieťa na bežný školský deň.

Pravidelná návšteva škôlky, samostatné obliekanie a vyzliekanie, preberanie úloh a povinností primeraným veku, prejsť si cestu do školy, výber školskej tašky, spoločná príprava miesta na „učenie“, chodiť včas spať a ráno skorej vstávať.

3 **Neznáme sa stane známym.** Podporujte spoluprácu medzi škôlkou a školou. Porozprávajte sa so svojim dieťaťom ohľadom blížiaceho sa začiatku školského roka, odpovedajte

dieťaťu na všetky otázky- obrázkové knižky môžu byť pri tom užitočné. Využite možnosti ako dni otvorených dverí a školské slávnosti, aby malo Vaše dieťa možnosť spoznať „nový svet“.

ČO HOVORIA ŠKÔLKÁRI:

V škôlke sme sa naučili:

„**Veľmi pekne kresliť, stavať a liezt’.**“ (Kerstin, 6 rokov)

„**Že veľa viem.**“ (Julia, 6 rokov)

„**Počúvať ako niekto iný hovorí.**“ (Fabian, 6 rokov)

„**Byť trpezlivá.**“ (Milena, 6 rokov)

V škole sa chcem naučiť:

„**Vyrábať pekné veci a počítať.**“ (Max, 6 rokov)

„**Všetko čo ešte neviem.**“ (Kerstin, 6 rokov)

V škole si prajem:

„**Dobré vysvedčenie.**“ (Jakob, 6 rokov)

„**Aby bola moja škola veľmi priateľská.**“ (Perdita, 6 rokov)

„**Aby som si našla nových kamarátov.**“ (Julia, 6 rokov)

Seite 8

POSLEDNÝ ROK V ŠKÔLKE

Vzdelávací proces v škôlke, a tým pádom aj príprava na neskoršiu návštevu školy, začína prvým dňom návštevy škôlky.

Posledný rok v škôlke je veľmi dôležitý, nakoľko sú deti v tomto čase špeciálne pripravované na prechod zo škôlky do školy.

POVINNÝ POSLEDNÝ ROK V ŠKÔLKE

Aby bol tento typ vzdelania prístupný každému dieťaťu a každé dieťa obdržalo rovnakú prípravu, je posledný rok v škôlke povinný pre všetky deti.

Povinná škôlkárska dochádzka zahŕňa v poslednom roku pred povinnou školskou dochádzkou bezplatnú návštevu škôlky na minimálne **16 hodín týždenne** počas aspoň štyroch dní v týždni medzi ôsmou a dvanástou hodinou doobeda.

POČAS POSLEDNÉHO ROKU V ŠKÔLKE

- 3 Špeciálne ponuky vzdelania pre „veľkých“
- 3 Pedagogický sprievod aktivitami na uľahčenie prechodného procesu (napr. Rozhovory s deťmi na túto tému, pohovory s rodičmi, rodičovské združenia, spolupráca so školou)
- 3 Rozhovory týkajúce sa nástupu do školy

Škôlkári na návšteve v škole v rámci projektu spolupráce

DÔLEŽITÉ ROZHOVORY PRI PRECHODE ZO ŠKÔLKY DO ŠKOLY

Pri väčšine detí prebieha prechod zo škôlky do školy bez problémov.

Pri obťažnostiach ohľadne vývoju Vášho dieťaťa a špeciálnych otázkach ohľadom možnosti škôl, môže byť vedení **rozhovor**, ktorý by mal tento prechod objasniť.

KTO SA ZÚČASTNÍ TOHOTO ROZHOVORU?

Na rozhovore ohľadom prechodu zo škôlky do školy sa zúčastňujú rodičia a zodpovedný zástupcovia škôlky a školy. Prípadne sa rozhovoru môžu zúčastniť aj ďalšie osoby, ktoré sa Vášmu dieťaťu venujú.

AKO MOŽNO TENTO ROZHOVOR PRIPRAVIŤ

Ak si ako rodičia takýto rozhovor želáte, obráťte sa prosím na vedenie škôlky. Ďalšie kroky zariadia oni. Ak ale iniciatíva na rozhovor pochádza zo strany škôlky alebo školy, tak sa na Vás rodičov obrátia príslušní pedagógovia a pedagogičky. Ak s rozhovorom ohľadom prechodu zo škôlky do školy budete súhlasiť, tak sa s Vami dohodnú na termíne konzultácie.

ČO ZAHŔŇA ROZHOVOR OHĽADOM PRECHODU ZO ŠKÔLKY DO ŠKOLY?

3 Rozhovor ohľadom vývojového stavu dieťaťa.
Čo sú jeho silné stránky? Kde potrebuje viac podpory?
Čo potrebuje, aby sa mohlo dobre učiť?

3 Informácie a pomoc pri rozhodovaní ohľadom nástupu do školy

3 V prípade kedy by boli potrebné podporné opatrenia alebo špeciálne rámcové opatrenia, môžu byť spoločne prekonzultované a naplánované

„SPOLOČNE PLÁNOVAŤ ZAČIATOK ŠKOLY“

kresba: Hannah

POČIATOČNÁ FÁZA V ŠKOLE

PRVÝ KROK: ZÁPIS DO ŠKOLY

Ak Vaše dieťa do 31.8 dosiahne vek 6.rokov,
je školopovinné od 1.septembra toho roku.

Každé školopovinné dieťa je prijaté do školy a na základe

jeho nadaní a potrieb podporované.

Zápis dieťaťa do školy sa odohráva v obvodnej škole. Kedy sa koná zápis do školy a ktoré dokumenty so sebou musíte priniesť sa dozviete v danej škole alebo na mestskom úrade.

Je dôležité aby Ste svoje dieťa zobrali na zápis so sebou. Okrem formálneho prijatia do školy ide aj o vzájomné spoznanie a o prvé odhady, či Vaše dieťa bez preťaženia zvládne prvú triedu.

Počas prvých týždňov školy má dostať dieťa čas aj príležitosť na spoznanie ostatných detí, učiteľa a na prípadne oboznámenie sa s okolím a časovým harmonogramom v škole.

ZAČIATOK ŠKOLY

Dobrý začiatok školy môže pozitívne ovplyvniť ďalšiu návštevu školy a postoj k učeniu.

„POZITÍVNY ZAČIATOK PRE VŠETKY DETI“

Deti sa učia rôzne rýchlo, niektorým sa učiť chce, iným nie, niektoré ľahšie komunikujú s okolím ako iné, alebo sú samostatnejšie. Deti majú rôzne záujmy a každé dieťa má individuálne predošlé skúsenosti s „učením“.

Učiteľka, prípadne učiteľ sa riadi individuálnymi predpokladmi dieťaťa na učenie a berie na ne ohľad počas vyučovania.

Deti budú vedené im už známymi formami hier a učenia, a budú postupne oboznámené s novými formami učenia.

Počas počiatočnej fázy v škole je podľa potreby a rýchlosti učenia sa dieťaťa možné použiť na prebratie učiva prvých dvoch ročníkov (prvého stupňa) časové rozmedzie 3 rokov. Ak sa zdá, že je dieťa preťažené vyučovaním v prvej triede, môže byť zaradené do prípravky.

Prípravka sa ráta ako súčasť prvého stupňa a môže byť vnímaný ako súčasť prvého stupňa základnej školy a vedený

3 ako osobitná trieda základnej školy

3 alebo ako spoločná trieda prvého a druhého ročníka

Návšteva prípravky je súčasťou povinnej školskej dochádzky.

Aby sa zamedzilo preťaženiu alebo nezájmu z dlhej chvíle dieťaťa v škole, je zmena ročníkov možná aj počas školského roka.

Zákonné stanovenia sú k prečítaniu v zákonoch o povinnej školskej dochádzke (Schulpflichtgesetz 1985), BGBl. Nr. 76/1985 v teraz platnom znení.

Viac informácií na:

http://www.bmukk.gv.at/schulen/service/schulinfo/aufnahme_vs.

VZDELÁVACÍ PLÁN PRE ŠKÔLKY V DOLNOM RAKÚSKU

ŠKÔLKA – MIESTO, KDE SA DETI HRAJU, UČIA A CÍTIA SA TAM DOBRE

V rannom detstve sa vytvárajú základy na neskoršie vzdelanie a učenie sa. Škôlka hrá dôležitú úlohu v procese vzdelania detí.

VZDELAVACÍ PLÁN

- 3 poukazuje na ako sú deti v škôlkach podporované v ich vývoji
- 3 je základom pedagogickej práce s deťmi
- 3 poskytuje náhľad do vzdelávacích procesov a plánov vzdelávania v škôlke
- 3 obsahuje pedagogické a metodické pomôcky
- 3 je prepojením medzi škôlkou a školou

K vzdelávacím oblastiam uvedeným v vzdelávacom pláne sú na nasledujúcich stranách uvedené vysvetlenia, pomôcky a príklady ako môžu byť deti podporené.

Vzdelávací plán pre škôlky v Dolnom Rakúsku
<http://www.noe.gv.at/Kindergaerten>

Vzdelávacia oblasť:

Emócie a sociálne vzťahy

Strana 16

Vzdelávacia oblasť:

Etika, Náboženstvo a Spoločnosť

Strana 18

Vzdelávacia oblasť:

Jazyk a komunikácia

Strana 20

Vzdelávacia oblasť:

Pohyb a Zdravie

Strana 24

Vzdelávacia oblasť:

Estetika a tvorivosť

Strana 26

Vzdelávacia oblasť:

Príroda a technika

Strana 28

Seite 14

VÝZNAM HRY

Hranie patrí k hlavným činnostiam dieťaťa. Experti predpokladajú, že do veku šiestich rokov deti strávajú hrou približne

15.000 hodín. To je okolo 7-8 hodín denne!

Hranie nie je len zábava, je to detský spôsob

- 3 nadobudnutia schopností a zručností a ich tréningy
- 3 spracovávanie pocitov
- 3 zvládanie konfliktov
- 3 vyvinutie vytrvalosti, sústredenia a správneho postoja k práci
- 3 naučenie sa sociálnych pravidiel (napr. Počúvaniu, dodržiavaniu dohôd)
- 3 spracúvanie dojmov
- 3 ako si zlepšiť motorické schopnosti a cit pre telo
- 3 vyskúšať si rôzne druhy správania sa
- 3 porozumieť abstraktnému

Počas hrania sa zbierajú deti základné skúsenosti na získanie školských schopností a zručností.

Dva príklady k tomu: Pri hraní sa s pieskom a vodou získavajú deti skúsenosti ohľadom množstva a veľkosti. Takto získané poznania pomôžu dieťaťu pri riešení matematických úloh. Pri hre s loptou sa okrem iného deti učia koordinovať pohyby očí a rúk, čo predstavuje dôležitý základ pre proces písania a čítania.

Zažite s Vaším dieťaťom rôznorodosť hrania sa: vyskúšajte si nejakú inú rolu, hrajte sa s figúrkami, vytvárajte rôzne vzory pomocou kamienkov, hrajte sa karty alebo stolné hry, alebo hry s tancom, spevom, alebo rýmovaním sa, atď.

„ŠKOLA HROU“

Seite 15

ŠKÔLKA
RODINA
ŠKOLA

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKÔLKE

Voľné a navodené formy hier:

- 3 hry na objavovanie a vnímanie
- 3 kreatívne a muzikálne hry
- 3 stavebné a konštruktívne hry
- 3 strategické hry
- 3 hry na pohyblivosť a šikovnosť
- 3 hry s prstami a bábkami

- 3 divadelné hry
- 3 oddychové hry a hry na vybláznenie
- 3 jazykové hry, rýmy, hádanky, obrázkové knižky
- 3 spoločenské hry
- 3 stolné hry, hry s pravidlami

TAKTO MÔŽETE VAŠE DIEŤA PODPORIŤ V RODINE

- 3 Dajte Vašmu dieťaťu dostatok času na hranie, aby pri tom mohlo nazbierať skúsenosti a ďalej ich rozvíjať
- 3 Nechajte Vaše dieťa dohrať, ak je akurát zanietené uprostred hry
- 3 Umožnite mu nadviazať kontakt s ostatnými deťmi. Počas hrania sa s inými deťmi môže Vaše dieťa získať dôležité
- 3 Podporujte zvedavosť a vynaliezavosť Vášho dieťaťa. Vaše dieťa potrebuje príležitosti na skúšanie, nájdenie a usporiadanie

VÝVOJOVÉ A NÁUČNÉ ÚLOHY V ŠKOLE

- Schopnosti a zručnosti nadobudnuté pomocou hier vytvárajú základ pre
- 3 Náuku základných schopností kultúry (čítanie, písanie, počítanie)
 - 3 Objavenie radosti na učení a samostatné učenie
 - 3 Zodpovedajúci postoj k učeniu a práci vzhľadom na vytrvalosť, sústredenie sa, pedantnosť, presnosť, ohľaduplnosť a ochotu pomôcť
 - 3 Schopnosť sociálne pracovať (spolupráca, vytvorenie a uznanie pravidiel a noriem)

Seite 16

VZDELÁVACIA OBLASŤ EMÓCIE A SOCIÁLNE VZŤAHY

„TO, ČO POSILŇUJE DETI“

„V podstate potrebuje každé dieťa tri veci“, hovorí neurobiológ Prof. Dr. Gerald Hüther: **„Dieťa potrebuje úlohy, pomocou ktorých sa môže vyvíjať, potrebuje vzory, podľa ktorých sa môže orientovať a potrebuje spoločenstvá ľudí, v ktorých sa cíti bezpečne.“**

Rodina je prvé spoločenstvo, v ktorom sa cítia deti bezpečne, v ktorom si nájdu svoje vzory a v ktorom zdolajú prvé výzvy.

Aby mohli deti dospieť na niektoré úlohy, potrebujú rôznorodé možnosti na samostatné skúšanie, samostatné jednanie a zažitie pocitu, že svojim jednaním môžu niečo ovplyvniť. Zásaditosť ako prestieranie stolu, zabitie klinca do dreva alebo zistenie,

prečo zvonček na bicykli nefunguje robia deti hrdými a posilňuje ich sebavedomie.

**Skúsenosti ako „Viem s niečím pohnúť“
– „Mám svoju hodnotu“ – „Ľudia ma uznávajú“
dodávajú deťom sebaistotu.**

Deti, ktoré disponujú takýmto pozitívnym postojom, vnímajú ťažkosti ako výzvy, a zvládajú prechody, ako napríklad prechod zo škôlky do školy, ľahšie.

Škôlky poskytujú deťom možnosť patriť do väčšej spoločnosti, nadviazať rôznorodé vzťahy s inými deťmi alebo dospelými a uzatvárať priateľstvá. V škôlke sa denne vyskytujú príležitosti na ustanovenie pravidiel alebo riešenie konfliktov. Deti sa naučia byť súčasťou skupiny, spolupracovať, alebo presvedčiť ostatných o svojom nápade.

Všetky tieto skúsenosti, v súvislosti s jednotlivými ľuďmi alebo v spoložití s inými ľuďmi, predstavujú dôležitý základ pre život a učenie sa v škole.

Seite 17

SKÚSENOSTI S HRAMI A UČENÍM V ŠKÔLKE

3 Vytvoriť si obraz o sebe samom

Poznať svoje silné stránky a viesť ich do skupiny, prebrať zodpovednosť, vytvoriť si obraz o tom ako pôsobím na ostatných

3 Žiť v spoločnosti

Cítiť sa dobre v spoločnosti, nájsť si svoje miesto v skupine, vytvoriť si pocit spolupatričnosti k skupine, napr. spoločne si naplánovať všedný deň, spoločenské hry, oslavy a slávnosti, spoločne niečo zvládnuť, spoločne vytvoriť výstavu, vyrobiť obrázkovú knižku, ...

3 Spolupráca a konfliktné kultúry

Pristúpiť dohodám v rámci skupiny, nájsť spoločné riešenie v konfliktných situáciach, obrázkové knižky, rozhovory

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

3 Dodat' dieťaťu lásku a dôveru

Prijať dieťa so všetkými jeho pocitmi, silnými aj slabými stránkami. Ukázať mu, že ho milujete, že mu dôverujete a že v neho veríte.

3 Zobrat' si čas, počúvať

Určiť si presný čas na spoločné hry a rozhovory, na spoločné stravovanie a zaspávanie

3 Stanoviť medze

Ustanoviť si s dieťaťom jasné dohody a s trpezlivosťou a dôsledne trvať na ich dodržaní

3 Poskytnúť priestor

Skúšať, samostatne sa pokúšať a môcť robiť chyby

3 Vyrozprávať si konflikty

Naučiť sa hádať: hovoriť „nie“, primerane vyjadrovať pocity, nachádzať kompromisy,...

NÁUČNE A VÝVOJOVÉ ÚLOHY V ŠKOLE

3 Podpora osobnosti dieťaťa

Posilniť sebavedomie detí a naučiť ich pochopiť iných

3 Sociálna komunikácia a učenie

Vzájomne sa učiť, učiť sa jeden od druhého, navzájom si pomáhať a podporovať sa

3 Ďalej rozvíjať sociálne formy komunikácie, akceptovanie pravidiel, rešpektívne poriadku, ako podmienku pre vyučovanie

3 Nenásilné riešenie konfliktov a ich obmedzenie

3 Rozoznanie a preverenie predsudkov, citlivý prístup voči predsudkom a voči rolám pohlaví, napríklad spoločné rozhovory v kruhu detí, úlohy v skupine a v dvojiciach, deti ako pomocníci pre iné deti, zaoberanie sa sociálnymi témami na vyučovaní

Seite 18

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ETIKA, NÁBOŽENSTVO A SPOLOČNOSŤ

„Bolo toto rozhodnutie správne?“, „Kto je Boh a videl ho už niekedy niekto?“ Deti sa zaoberajú základnými otázkami života – pri hľadaní odpovedí potrebujú vzory a sprievod dospelých, ktorí majú dostatok poznatkov a skúseností.

Môj názor je tiež dôležitý

Pre deti je dôležité vedieť, že môžu svoje názory a nápady vyjadrovať doma, v škôlke alebo v škole. Pomocou toho sa naučia vytvárať si vlastný názor, akceptovať názory ostatných, a zastávať svojich práv alebo práv iných.

Čo je pre mňa dôležité

Každá rodina si zakladá na určitých hodnotách, postojoch a pravidlách. Deti v škôlke si môžu zakladať na iných hodnotách, ktoré sú odlišné od hodnôt doma. Tým spoznajú rôzne normy. Ak deti akceptujú rodinný

hodnotný systém, bude pre nich ľahšie si zvyknúť na hodnoty a normy iných. Týmto spôsobom môže dojsť k vzájomnému pochopeniu.

Každý ma rovnakú cenu

Deti sú precízni pozorovatelia. Vnímajú ako sa ľudia v rodine alebo v škôlke správajú k ľuďom, ktorí sú iní. V škôlke sa dbá na to, aby sa všetky deti napriek rôznorodosti a rôznym nadaniam a schopnostiam cítili ako plnohodnotná súčasť skupiny. V skupine, kde prevláda postoj váženia si ostatných aj napriek rozdielom sa môže vyvinúť pocit spolupatričnosti a istoty.

Rôznorodosť ako obohatenie

Škôlky ako obraz spoločnosti ponúkajú veľa možností na stretnutie sa s kultúrnou a náboženskou rôznorodosťou. Interkultúrna a internáboženská práca znamená nabudenie učiacich procesov, oboznámenie detí s rôznymi kultúrami a náboženstvami, ktorý im ponúkajú možnosť objaviť spoločnosti a rozdiely, a tým ich naučia spoločne vychádzať otvorene a so záujmom.

„DETI PREMÝŠLAJÚ O SVETE“

Seite 19

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKÔLKE

- 3** Získať pochopenie, že každý človek je rovnako cenný, vnímať rôznorodosť ako obohatenie (obrázkové knihy, vnímať dospelých ako vzory)
- 3** Spoznať demokratický postoj a správanie (dohodnúť sa v skupine hlasovaním, vnieť vlastný názor a nápady do skupiny, ...)
- 3** Aktívne sa podieľať na rozhodnutiach spoločnosti (spoločne pristupovať k dohodám, preberanie zodpovednosti)
- 3** Zažiť náboženské slávnosti, počúvať náboženské „rozprávky“
- 3** Stretnúť sa s rôznymi kultúrami (Rozprávkové knihy, pesničky v rôznych jazykoch, spoznať zvyky, jedlo a oblečenie rôznych kultúr)

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

3 Dajte Vašmu dieťaťu, vzhľadom na vek, možnosť robiť vlastné rozhodnutia a taktiež možnosť spolurozhodovať v rodine, napríklad: Koľko a čoho chcem jesť? Čo si oblečiem? Ktorých kamarátov pozvem domov? Spoločne rozhodnúť o ďalšom rodinnom výlete...

3 Preberanie malých úloh a povinností posilňuje sebavedomie a pocit zodpovednosti Vašho dieťaťa, napríklad: odpratanie tanierov zo stola, polievanie kvetín, kŕmenie mačiek, upratanie hračiek, ...

3 Pýtajte sa Vašho dieťaťa na jeho názor, napríklad: Čo sa ti páčilo? Čo sa ti nepáčilo? Čo by sme mohli spraviť inak?

3 Porozprávajte sa so svojim dieťaťom o tom, čo je pre Vás dôležité. Vy, ako rodičia, ste dôležitými vzormi pre vývoj spoločenských noriem a hodnôt Vašich detí

NÁUČNÉ A VÝVOJOVÉ ÚLOHY V ŠKOLE

3 Ďalšie vyvíjanie poznatkov a schopností, ktoré sú základom pre spolužitie v demokratickej spoločnosti a pre priateľské spolužitie

3 Tolerancia a akceptácia, ale aj schopnosť odôvodneného neprijímania iných pohľadov na vec

3 Spoločné vytváranie a dodržiavanie pravidiel hier a práce

3 Byť aktívnou súčasťou spoločnosti, spoločne vykonávať práce

3 Dbáť na vzájomné jednanie (navzájom si pomáhať, počúvať sa, brať ohľad na ostatných)

3 Byť súčasťou školskej spoločnosti

Seite 20

VZDELÁVACIA OBLASŤ JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Náuka jazyka a rozprávania je komplexný proces, ktorým deti prechádzajú neuveriteľným tempom. Počas prvých šiestich rokov života deti nadobudnú slovnú zásobu až 24.000 slov, z ktorých aktívne používajú asi 5.000 slov.

Ako sa deti učia reč?

Počas prvých rokov života ste Vy ako rodičia a súrodenci najdôležitejšími vzormi pre nadobudnutie reči pre Vaše dieťa. Počas každodenného hrania a rozprávania sa medzi sebou sa v mozgu vytvárajú štruktúry, ktoré sú rozhodujúce pre vývoj jazyka a neskoršie učenie sa v škole.

Podpora reči má dôležitú úlohu v škôlke

Pedagógovia a pedagogičky cielene podporujú deti, aby vyvíjali svoje výrazové schopnosti. Na to sa ponúkajú v škôlke rôzne možnosti: pri rozhovore s ostatnými deťmi a dospelými, pri rozpravách, pesničkách, rozprávkach a rýmovačkách a pri stanovení pravidiel alebo riešení konfliktov, počas spoločného jedenia, pri hrách a pri pohybe.

Viacjazyčnosť ako vzácnosť

Keď deti zistia, že sa ten istý predmet sa dá pomenovať viacerými slovami, je to základ pre naučenie sa viacerých jazykov. Deti profitujú, keď sú v rannom veku obklopené viacjazyčnosťou. Pre deti, ktoré vyrastajú dvoj- alebo viacjazyčne je dôležité, aby ste sa Vy ako rodičia s Vaším dieťaťom porozprávali o tom, v ktorom jazyku sa cíti najlepšie a ktorý najlepšie ovláda. Tým staviate dôležitý základ pre náuku každého ďalšieho jazyku, aj nemčiny. Vaše dieťa potrebuje dobré poznatky nemčiny na dobré vzdelanie, na vytváranie priateľstiev a aby sa cítili príjemne v sociálnom okruhu priateľstiev.

Pedagógovia a interkultúrne pracovníci cielene podporujú deti v nadobúdaní prvých a ďalších jazykov. V škôlke sa Vaše dieťa naučí nemčinu, počas hrania a rozprávania sa s deťmi a pomocou cielenej podpory pedagógov.

Naučiť sa cudzí jazyk pomocou hier

Priateľské zaobchádzanie s cudzími jazykmi prináša vzácnu príležitosť pre naučenie sa cudzích jazykov.

„JAZYK JE
KĽÚČOM KU
KOMUNIKÁCIÍ“

Seite 21

SKÚSENOSTI S HRAMI A
UČENÍM SA V ŠKÔLKE

Podpora reči v každodennom živote

3 Podpora reči v učenívom okolí (bohatá ponuka detskej literatúry, vedenie rozhovorov, vytváranie príležitostí na rozhovory, prítomnosť viacjazyčnosti)

3 Spreádzanie aktivít rečou (premenovávanie predmetov, opisovanie aktivít, rozprávanie o zážitkoch)

Vzdelávacie ponuky s dôrazom na jazyk

3 Čítanie, rozprávanie, prezeranie obrázkových knižiek (vzbudenie záujmu pre text, vyjadrenie myšlienok a otázok počas a po čítaní)

3 Rozhovory v malých skupinkách

3 Vymyslenie vlastných rozprávok, ich znázornenie a nakreslenie

3 Filozofické rozhovory s deťmi

3 Naučenie sa cudzieho jazyka pomocou hier

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

- 3 Zoberte si čas na rozhovory s Vaším dieťaťom ohľadom zážitkov, pocitov, konfliktov, plánov, myšlienok,...
- 3 Rozprávajte Vášmu dieťaťu rozprávky, pravidelne mu čítajte rozprávky (pred spaním)
- 3 Zabudujte pesničky, riekanky, hry s prstami alebo hry „po štvornožky“ do Vášho každodenného života
- 3 Rozprávajte sa s Vaším dieťaťom v úrovni očí
- 3 Počúvajte Vaše dieťa keď rozpráva a nechajte ho dohovoriť
- 3 Navštívte s Vaším dieťaťom knižnicu alebo kníhkupectvo, nechajte ho nech si samo vyberie knihy
- 3 Neopravujte Vašej dieťa. Zopakujte namiesto toho danú vetu správne (napríklad: „Otec príšť.“ - „Áno, otec prišiel.)

NÁUČNÉ A VÝVOJOVÉ ÚLOHY V ŠKOLE

- 3 Aktivovať a ďalej vyvíjať jazykové schopnosti
- 3 Rozprávanie v určitej situácii: Chopenie sa príležitostí na rozprávanie, napríklad: ospravedlniť sa, poradiť niekomu
- 3 Radosť z rozprávania, ďalej rozvíjať rozprávanie a počúvanie
- 3 Dodržiavanie jednoduchých pravidiel počas rozprávania, používať získane rozprávacie prostriedky počas rozprávania
- 3 Hravé a kreatívne zaobchádzanie s jazykom

Seite 22

Prvú skúsenosť, ktorú dieťa získava pri písaní je, že sa sebou zanecháva stopu – dieťa objaví, že môže zanechávať znamenia.

Písmo nám ponúka možnosť písomne zachovať jazyk a tým ho spraviť viditeľným na dlhšiu dobu. Tento jav fascinuje deti – chcú rozumieť „znakom zo sveta dospelákov“ a sami zanechávať „posolstvá“.

Postupné získavanie schopnosti jazyka sú dôležitou súčasťou vývoja jazyka a tento proces začína dlho pred nástupom do školy. Kým deti objavia, že písmenká sú opakovanou súčasťou písma, venujú svoju pozornosť znakom a symbolom (napríklad firemné logá,

dopravné značky- stopka). Zisťujú, že čítanie a písanie majú dôležitú funkciu v našej spoločnosti: Môžeme vďaka nim zanechať správy, písať nákupný zoznam, čítať knihy, noviny a návody na použitie, alebo písať pohľadnice – čo chcú deti tiež vedieť robiť.

Pre naučenie písania a čítania potrebujú deti viacero schopností a zručností:

- 3 Zaobchádzanie s náradím na písanie a čítanie
- 3 Rozoznávajúce rozdielov v tvaroch, veľkostiach a smeroch
- 3 Poňatie písmena ako symbol

Pri získavaní týchto schopností hrajú dôležitú úlohu výdrž a koncentrácia, presné počúvanie, čítanie a pozorovanie, a dobrý cit pre telo.

Napríklad, ak deti spoznajú krivú rovinu, získajú tým dôležité pohybové skúsenosti, ktoré pre nich budú užitočné pri písaní.

Pri písaní písmena „A“ sa môžu oprieť o „vnútorné obrazy“ ako napríklad o „krivú priamku“ v priestore.

Ak Vaše dieťa preukáže samo od seba záujem na kreslení, symboloch a písmenkách, podporte ho v jeho objavovaní.

Treba brať do úvahy, že toto by sa malo diať hrovou formou, a že si deti môžu určiť vlastné tempo na ceste do sveta písmienok.

Seite 23

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKÔLKE

3 Radosť pri čítaní:

Prezeranie obrázkových knižiek, čítanie knižiek a rozprávok a vysporiadanie sa s príbehmi v nich

3 Kompetencia rozprávania:

Rozprávať o zážitkoch, vyjadriť svoj názor, vymýšľanie rozprávok

3 Porozumenie zmyslu textu:

Kreslenie, prerozprávanie a znázorňovanie rozprávok

3 Porozumenie symbolom

Hravé zaobchádzanie so symbolmi a písmenami

3 Vedomé porozumenie

zvukovej skladby jazyka:
Rozoznávajúce hlások, rytmy, tleskanie, rozoznávajúce rýmov, slabikovanie

TAKTO MÔŽETE VAŠE DIEŤA

PODPORIŤ V RODINE

- 3 Dajte Vášmu dieťaťu k dispozícii široký sortiment pier, štetcov a papiera k dispozícii
- 3 Ponechanie si alebo vyvesenie malieb a kresieb ukáže Vášmu dieťaťu ze si jeho výtvary vážite
- 3 Upozornite Vaše dieťa na dopravné značky a iné symboly
- 3 Pomenúvajte písmenká s ich pravým znením (napríklad Max začína písmenom „m“ a nie „em“)
- 3 Hry s loptou, mikádo, skákanie, plastelína, štipce na prádlo, puzzle

NÁUČNÉ A VÝVOJOVÉ ÚLOHY V ŠKOLE

- 3 Vyvinúť si stálu motiváciu k čítaniu
- 3 Pochopenie zmyslu textu a vysporiadanie sa s jeho obsahom
- 3 Trénovanie jemnej motoriky: písanie písmen, cifier a znakov
- 3 Spoznať, že písanie je zmysluplnou činnosťou
- 3 Pravopis: bezpečné ovládanie slovnej zásoby
- 3 Pohľad na reč: vyvinúť záujem na vedomom zaobchádzaní s rečou, nahliadnuť do jazyka cez objavovanie, porovnávanie a pozorovanie

Seite 24

VZDELÁVACIA OBLASŤ: POHYB A ZDRAVIE

Deti sú radi v pohybe, vylepšujú si tým ovládanie tela a posilňujú svaly a kĺby. Toto neslúži len ich zdraviu, ale je aj základom pre učenie samé.

Každý deň prináša nové výzvy: vychádzanie po schodoch, skákanie cez mláky, behanie, bláznenie sa, hranie necháva deti spoznávať svet.

Počas vývoja sa deti pokúšajú zlepšovať všetky tieto pohybové schopnosti. Stávajú sa šikovnejšími a obratnejšími.

Deti potrebujú voľne priestranstvá, aby mohli objavovať a vyžívať sa vo svojej pohybovej aktivite.

Skúsenosti s pohybom a zmyslami ovplyvňujú vývoj. Čím viac je na to braní ohľad počas náučných úloh, čím viac pozornosti im je venované, tým viac si deti zapamätajú vedomosti, ktoré nadobudli. Pri

učení je důležité vnímání, myšlení a konání.

Pomocou pohybu sa deti učia narábať s telom a správne používať materiály. V pohybových hrách spolu, proti sebe a pre seba navzájom zbierajú hodnotné sociálne skúsenosti.

„Pohyb znamená učenie sa pre život!“

Seite 25

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKÔLKE

3 Rôznorodé možnosti na pohyb obohacujú učenie vo všetkých zmysloch

3 Možnosti na pohyb vytvárajú hlavnú aktivitu v priebehu dňa v interiéri ako aj v exteriéri, napríklad: behanie, skákanie, hry na šikovnosť, na rovnováhu, húpanie, kotrmelce, šmýkanie sa, ...

3 „Priestor na pohyb“ vo vnútri a vo voľnej prírode ponúka deťom možnosť vyskúšania rôznych druhov pohybu, ich tréning a ďalší vývoj

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

3 Využite možnosti na pohyb počas dňa, napríklad: šľapanie po schodoch, cesta do škôlky alebo do pekárne,...

3 Dajte Vašmu dieťaťu možnosť byť denne vonku, napríklad v parku, na záhrade, na ihrisku, na kúpalisku, na poli a v lese

3 Kolobežka, trojkolka a bicykel sú ideálne hračky

3 Pohyb v priestoroch, napríklad skákajúce lopty, matrace, hojdiacie siete, trampolíny, stoličky, laná, veľké krabice, deky, atď. motivujú dieťa k pohybu

VÝVOJOVÉ A NÁUČNÉ ÚLOHY V ŠKOLE

3 Ďalej rozvíjať radosť z hrania a pohybu

3 Presadenie si individuálnych pohybových záujmov počas hodín telocviku

3 Objavenie sociálnych foriem správania pri pohybových hrách

3 Ďalej vyvíjať cit pre telo

3 Podpora rôznorodých pohybových schopností v každodennom živote a pri športe

3 Vyjadrenie svojich pocitov pomocou

pohybu

3 Zlepšenie koordinácie

3 Vyvolanie zdravého životného štýlu

Seite 26

VZDELÁVACIA OBLASŤ ESTETIKA A TVORIVOSŤ

Kreativita znamená spochybňovať vzory myslenia a jednania a hľadať nové riešenia. Táto schopnosť sa zide aj neskôr v každodennom živote, v škole a v práci, hlavne pri riešení problémov.

AKO MÔŽEM PODPORIŤ MOJE DIEŤA V KREATIVITE?

Odhalenie kreatívnych momentov

Každé dieťa je kreatívne-jedinečným spôsobom. Objavte kreatívnu stránku Vášho dieťaťa.

Poskytnutie príležitostí

Keď sú deťom ponúknuté materiály a podnety, vyvolá to v nich zvedavosť. Začnú skúšať nové veci, experimentovať a nové veci vyrábať. Často stačí len zopár krabíc a lepidlo, alebo plechovky, ktoré sa dajú prerobiť na hudobné nástroje.

Nechat priestor

„Kde sa píli, tak budú piliny“ - a to doslova. Deti potrebujú čas a niekedy aj „neporiadok“ na to, aby niečo vytvorili.

Byť oporou pre dieťa

Veľkým umením pre dospelých je, byť oporou pre dieťa, ale pri tom nenarúšať jeho kreatívne procesy. Poskytnite dieťaťu len toľko opory, koľko je nutné a nechajte si Vaše predstavy o tom, čo je „správne“ alebo „pekné“ pre seba. Len takto si dieťa nájde svoju vlastnú cestu.

Obmedziť opravovanie

Kritickými hodnoteniami strácajú deti ich vlastný pocit pre sebahodnotenie ich schopnosti a taktiež radosť na pokračovaní v danej činnosti.

Ocenit' vytvorené veci

Nechat stáť stavebné dielo, nájsť pekné miesto pre kresbu a zachovanie prác dieťaťa sprostredkuje deťom, že vytvorili niečo vzácne, na čo môžu byť hrdé.

Zažiť umenie

Stretnutie s umením a umelcami môže posilniť zmysly detí, vzbudiť v nich fantáziu a inšpirovať ich k tomu, aby vytvárali vlastné diela.

„DETI SÚ
ARCHITEKI
BUDÚCNOSTI“

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKÔLKE

- 3 Výtvarné a plastické tvorenie (kreslenie, maľovanie, práca s drevom, hlinou, pieskom, kartónom, látkami, vlnou, prírodnými materiálom, ...)
- 3 Muzikálno-rytmické ponuky (spievanie, narábanie s inštrumentami, zvukové experimenty)
- 3 Tanec, kreatívny pohyb
- 3 Divadelné hry, hry s pridelenými úlohami, (obohatenie hry s pridelenými úlohami, prezlečenie sa, tieňová hra, hra s bábkami, hrať vlastné rozprávky, ...)
- 3 Kreatívne zaobchádzanie s jazykom (rozprávky, rýmovanie)
- 3 Stretnutie s umeleckými dielami, umelcami, kultúrnymi objektami vlastnej kultúry ale aj iných kultúr

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

- 3 Vytvoriť prostredie, v ktorom nemusí Vaše dieťa klásť medze kreativite (podložka na stôl alebo na zem, priestor na pohyb, stôl určený na ručné práce, môcť byť „hlasný“, môcť sa zašpiniť)
- 3 Dať dieťaťu k dispozícii materiál (staré krabice, rolky, látky, šnúrky, katalógy, lep, lepidlo, lepiaca páska, farby, štetce, plastelína, nožnice, stavebný materiál, kamene, gaštany, ...)
- 3 Oceniť kreatívne nápady, riešenie a produkty, napríklad originálne slovné kreácie alebo nový spôsob robenia kotrmelcov,...
- 3 Navštevovať divadelné, muzikálne a tanečné predstavenia

VÝVOJOVÉ A NÁUČNÉ ÚLOHY V ŠKOLE

- 3 Samostatné riešenie tvorivých

úloh

3 Získanie skúseností pri zaobchádzaní s materiálom a náradím

3 Získanie jednoduchých zručností (zručnosť rúk okrem iného)

3 Kreatívne zaobchádzanie s pohybom

3 Spievanie, hranie na nástrojoch, vedomé počúvanie, pohyb počas hudby a kreatívne tvorenie hudby

3 Kreatívne zaobchádzanie s jazykom (zvukové a slovné hry, rýmovačky, názvy, pojmy, vymyslenie rozprávok)

Seite 28

VZDELÁVACIA OBLASŤ PRÍRODA A TECHNIKA

„Prečo letí lietadlo? Ako vznikla dúha? A prečo sa vlastne toľko pýtam?“, toto všetko chce 5 ročná Nina vedieť od svojej mamy.

Deti sú veľmi zvedavé, sú dobrí pozorovatelia a chcú rozumieť, prečo sú veci také ako sú. Z takéhoto pohľadu sú rodení bádatelia.

Pomocou bádania a skúšania sa deti učia zákonom životného prostredia a techniky. Stavajú si prvé hypotézy, objavujú súvislosti a plánujú nové veci. Narazia pri tom deti na ich hranice, kladú otázky nám dospelým a niekedy tým pre nás vytvárajú značné výzvy.

Pritom je dôležité, aby deti na svoje otázky dostávali odpovede. Avšak ešte dôležitejšie je, aby dostali možnosť sami objavovať odpovede na ich otázky. Vlastné, vymyslené odpovede sa často vryjú doživotne do pamäti – duch pre ďalšie objavovanie sa v deťom prebudí.

Pomocou zážitkov a stretnutia s životným prostredím získava dieťa nie len prírodovedecké pohľady na svet, ale aj zodpovednosť pre ekológiu. Dieťa pochopí, že príroda a životné prostredie majú byť chránené a všetci by sa mali usilovať o to, aby sa zachovala.

Objavenie fungovania a princípov jednoduchých technických nástrojov podporuje deti pri rozvíjaní technického záujmu a prispieva k lepšiemu vynájdeniu sa vo svete plnom techniky a elektroniky.

„DETI
SKÚMAJÚ ICH
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE“

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKOLKE

- 3 Presné pozorovanie a vnímanie (svet zvierat a rastlín, počasie, slnko, mesiac, funkcia nástrojov, ...)
- 3 Prvé nahliadnutia do tajov biologických, chemických a fyzikálnych tajomstiev a vlastností pomocou experimentov so vzduchom, vodou, svetlom a tieňom, farbami, zvukmi, magnetmi, ...
- 3 Schopnosť vyjadrovať sa pomocou reči, napríklad kladením otázok, naučiť sa odborné pomenovania, popisovanie návrhov, formulovanie poznatkov
- 3 Zodpovedné zaobchádzanie s prírodou a životným prostredím
- 3 Technické prístroje: oboznámenia sa s ich funkciami, využitím a nástrahami súvisiacimi s ich použitím

TAKTO MÔŽETE PODPORIŤ VAŠE DIEŤA V RODINE

- 3 Trávte s Vaším dieťaťom čas v prírode, každé ročné obdobie a počasie ponúka iné možnosti na objavovanie
- 3 Buďte pozorní (Čo sa zmenilo? Čo počujeme, cítime, vidíme?)
- 3 Podporte dieťa pri jeho bádaniach, napríklad „Ako sa volá tento kvet?“ alebo „Prečo vychádzajú dážďovky pri daždi na povrch?“
- 3 Pozorovanie javov v prírode a životnom prostredí, založenie si vlastného sadu kvetín alebo zeleniny, roztopiť ľad, nechať zamraziť vodu, ...
- 3 Tip(?? rada??): Zoberte so sebou nádoby na zbieranie rôznych vecí (kelímok, taška, filmová dózička)

VÝVOJOVÉ A NÁUČNÉ ÚLOHY V ŠKOLE

- 3 Kreatívne správanie a radosť pri skúmaní, objavovaní, experimentovaní a konštruovaní
- 3 Rozumieť situáciám vyskytujúcim sa v prírode a v životnom prostredí
- 3 Vyvinúť zodpovedné správanie voči prírode

- 3 Verbálne vyjadrovať dojmy a skúsenosti nazbierané v životnom prostredí
- 3 Získať nahliadnutia do oblastí stavba, bývanie, technika a výroba produktov

Seite 30

2 dozadu - 3 dopredu. Deti potrebujú konkrétne skúsenosti, aby rozumeli matematickým úlohám (plus a mínus).

DETI SA UČIA MATEMATIKU

Deti sa v každodennom živote stretávajú s mnohými matematickými otázkami a situáciami:

„Ako sa môžeme spravodlivo podeliť?“, „Kto postavil najvyššiu vežu?“, „Už len 5 krát sa vyspím a budem mať narodeniny.“, „O hodinu pre mňa prídu rodičia.“

V takýchto situáciach hľadajú deti pravidelnosti a súvislosti a objavujú matematické zákony.

Matematické myslenie pomáha deťom usporiadať si svet a vynásť sa v ňom:

Hodiny nám ukazujú, keď prejde jedna hodina. Vieme spočítať, či majú všetci rovnaký počet guľčiek.

Deti sa učia matematiku na konkrétnych príkladoch, skúsenostiach, pozorovaniach a otázkach, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote.

Pomocou týchto konkrétnych príkladov si deti vyvinú schopnosť zaobchádzať s abstraktnými vecami, ako napríklad číslami a geometrickými formami.

POROZUMIEŤ číslam a množstvám:

- 4 x objavenie ulity
- 4 x zdvihnutie
- 4 x držanie ulity v ruke

V škole sa pedagógovia zaoberajú matematickými situáciami v každodennom živote. Poskytujú deťom informácie a učebné pomôcky.

V rodine sa taktiež vyskytujú situácie, v ktorých je potrebné merať, vážiť, porovnávať, triediť a rátať.

Dbajte na to, aby ste boli pri tomto „matematickom objavovaní“, mohli deťom pomáhať a odpovedať im na ich otázky.

Možno sa Vaše dieťa akurát zaoberá tým, či má stonožka sto nôh, alebo či majú dve 5 eurové bankovky rovnakú hodnotu ako 10 eurová bankovka.

SKÚSENOSTI S HROU A UČENÍM V ŠKOLKE

3 Množtvá: Meranie a váženie
pri varení, v obchode

3 Priestor a tvar: „krajinky pohybu“,
materiál na konštrukciu, nakresliť mapu,
ktorá vedie k „pokladu“

3 Čas: Merať čas presýpacími
hodinami, budík, denné harmonogramy

3 Vzory a poradia:
Objaviť vzory v prírode,
vyrábať retiazky, vytvárať vzory, ...

3 Triediť, klasifikovať:
Krabíčky na triedenie, úlohy na priradenie,
napríklad: všetky domáce zvieratá pôjdu
do tej istej ohrádky

3 Čísla a cifry: objaviť čísla, meranie s
metrom a pravítkom, ...

TAKTO MÔŽETE VAŠE DIEŤA PODPORIŤ V RODINE

3 Pomoc v kuchyni (váženie,
rávanie vajíčok), pomoc pri
mechanických prácach
(s metrom, vodováhou)

3 Kolobežka, bicykel, lezenie,
húpanie sa, ...

3 Úlohy zahŕňajúce hľadanie:
„Lepidlo je v druhej zásuvke
zvrchu“ ...

3 Stavanie skladačiek, koľajníc, ...

3 Spoločné odčítavanie času,
pozeranie kalendáru, ...

3 Usporiadať hračky,
prestrieť na stôl, ...

3 Založiť si zbierku

3 Hry s kockou, rávanie
tanierov, hračiek, sviečok, ...

3 Objavenie čísiel a cifier, napríklad:
číslo domu, narodeninové pohľadnice,
cenovky, odrátavanie času

NÁUČNÉ A VÝVOJOVÉ ÚLOHY V ŠKOLE

3 Praktické využitie
matematiky

3 Porozumieť životnému prostrediu

3 Spoznať súvislosti a pravidelné
štruktúry

3 Kritické myslenie a
analyzovanie problémov

- 3 Získanie tvorivých schopností pomocou hravosti
- 3 Porozumieť situáciám pomocou čísiel a veľkostí
- 3 Vývoj logického myslenia a citu pre riešenie problémov

Seite 32

OTÁZKY OHL'ADOM ŠKÔLKY

Škôlka Vášho dieťaťa je miesto, kde sa môžete hocikedy informovať. Pedagógovia, ktorí vedú jednotlivé skupiny, Vám radi poradia.

V prípade ďalších otázok, prosieb alebo žiadostí sa obráťte na škôlkársku inšpektorku pre Váš obvod:

Okres	Adresa	Telefónne číslo
AMSTETTEN	3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11	07472/9025 DW 10530
BADEN	2500 Baden, Schwartzstraße 50	02252/9025 DW 11610
STADTGEMEINDE TRAIKIRCHEN	2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10	02162/9025 DW 11207
BRUCK/LEITHA	2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10	02162/9025 DW 11207
GÄNSERNDORF	2230 Gänserndorf, Schönkirchner Straße 1	02282/9025 DW 10226
GMÜND	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438
HOLLABRUNN	3580 Horn, Frauenhofner Straße 2	02982/9025 DW 11317
HORN	3580 Horn, Frauenhofner Straße 2	02982/9025 DW 11317
KORNEUBURG	2100 Korneuburg, Bankmannring 5	02262/9025 DW 11217
KREMS-LAND, KREMS-STADT	3500 Krems, Drinkweldergasse 15	02732/9025 DW 11381
LILIENFELD	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
MELK	3390 Melk, Abt Karl-Straße 23	02752/9025 DW 11405
MISTELBACH	2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5	02572/9025 DW 11245
MÖDLING	2340 Mödling, Bahnstraße 2	02236/9025 DW 11495
NEUNKIRCHEN	2620 Neunkirchen, Peischinger Straße 17	02635/9025 DW 10310
SCHEIBBS	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
ST. PÖLTEN-LAND	3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1	02742/9025 DW 37840
ST. PÖLTEN-STADT	3500 Krems, Drinkweldergasse 15	02732/9025 DW 11381
TULLN	3430 Tulln, Hauptplatz 33	02262/9025 DW 11299
Waidhofen/YBBS	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
Waidhofen/Thaya	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438
WR. NEUSTADT-STADT, WR. NEUSTADT-LAND	2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33	02622/9025 DW 11307
WIEN-UMGEBUNG	3400 Klosterneuburg, Leopoldstraße 21	02243/9025 DW 10309
ZWETTL	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438

Úrad Krajskej Vlády Dolného Rakúska, oddelenie škôlok:
Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten, Wiener Straße 54, Stiege B, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten,
Tel.: 02742/9005-13237, Fax: 02742/9005-13595, E-Mail: post.k5@noel.gv.at,
<http://www.noel.gv.at/Kindergaerten>

Seite 33

OTÁZKY OHL'ADOM ŠKOLY

V prípade otázok a prosieb ohľadom nástupu Vášho dieťaťa do školy sa obráťte na riaditeľku príslušnej obvodnej školy:

Obvod Adresa Telefónne číslo

AMSTETTEN I 3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11 07472/9025 DW 21841, 21840, 21842
AMSTETTEN II 3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11 07472/9025 DW 21841, 21840, 21842
BADEN 2500 Baden, Schwartzstraße 50 50 02252/9025 DW 22 842, 22 843, 22 844
BRUCK/LEITHA 2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10 02162/9025 DW 23 841, 23 842
GÄNSERNDORF 2230 Gänserndorf, Schönkirchner Straße 1 02282/46 40 DW 11
GMÜND 3950 Gmünd, Schremser Straße 8 02852/9025 DW 25 841, 25 842
HOLLABRUNN 2020 Hollabrunn, Mühlgasse 24 02952/9025 DW 27841
HORN 3580 Horn, Frauenhofner Straße 2 02982/9025 DW 28 841, 28 842
KORNEUBURG 2100 Korneuburg, Bankmannring 5 02262/9025 DW 29 841, 29 842
KREMS-LAND 3500 Krems/Donau, Drinkweldergasse 15 02732/76681 DW 30842, 02732/76681 DW 30843
KREMS-STADT 3500 Krems/Donau, Drinkweldergasse 15 02732/9025 DW 30851, 08132/76681 DW 841
LILIENFELD 3180 Lilienfeld, Am Anger 2 02762/9025 DW 31 841, 31 842
MELK 3390 Melk, Abt Karl-Straße 23 02752/9025 DW 32 842, 32 843
MISTELBACH 2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5 02572/9025 DW 33 841, 33 842
MÖDLING 2340 Mödling, Bahnstraße 2 02236/9025 DW 34 842, 34 843
NEUNKIRCHEN 2620 Neunkirchen, Peischinger Straße 17 02635/9025 DW 35 842, 35 843, 35 844, 35 845
SCHEIBBS 3270 Scheibbs, Rathausplatz 5 07482/9025 DW 38 841, 38 842
ST. PÖLTEN-LAND 3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1 02742/9005 DW 18 851, 18 852, 18 853
ST. PÖLTEN-STADT 3100 St. Pölten, Roßmarkt 6 02742/333 DW 26 71, 26 72
TULLN 3430 Tulln, Hauptplatz 33 02272/9025 DW 39 841, 39 842
WAIDHOFEN/THAYA 3830 Waidhofen/Thaya, Aignerstraße 1 02842/9025 DW 40 841, 40 842
WAIDHOFEN/YBBS 3340 Waidhofen/Ybbs, Unterer Stadtplatz 22 07442/511 DW 207
WIENER NEUSTADT-LAND 2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33 02622/9025 DW 41 841, 41 842
WIENER NEUSTADT-STADT 2700 Wr. Neustadt, Burgplatz 1 0676/88 373 DW 23 52, 2353
WIEN-UMGEBUNG 3400 Klosterneuburg, Leopoldstraße 21 21 02243/9025 DW 26 841, 26 842
ZWETTL 3910 Zwettl, Am Statzenberg 1 02822/9025 DW 42 841, 42 842

Landesschulrat für Niederösterreich, Rennbahnstraße 29, 3109 St. Pölten, Tel.: 02742/280-0, Fax: 02742/280-1111, E-Mail: office@lsr-noe.gv.at, <http://www.lsr-noe.gv.at>

Seite 34

LITERATÚRA:

Vzdelávací plán pre škôlky v Dolnom Rakúsku

www.noe.gv.at/Kindergarten

Učebný plán základnej školy

BGBI. Nr. 134/1963 v momentálne platnej verzii

<http://www.bmukk.gv.at/schulen>, Rubrik: Unterricht und Schulen, Lehrpläne

Vzdelávacie štandardy:

www.bifie.at/bildungsstandards

Zákon o škôlkach pre Dolné Rakúsko 2006

LGBI.5060 v momentálne platnej verzii

www.noe.gv.at/Bildung/Kindergaerten-Schulen/Kindergaerten Rubrik: Kindergartenrecht in NÖ

Zákon o povinnej školskej dochádzke

(Schulpflichtgesetz 1985), BGBI. Nr. 76/1985 v momentálne platnej verzii

Bründel, Heidrun (2005). Wie werden Kinder schulfähig. Was der Kindergarten leisten muss. Freiburg: Herder.

Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung (2008). Acht Sachen die Erziehung stark machen. St. Pölten

Fthenakis, Wassilios E., Schmitt, Annette, Eitel, Andreas, Gerlach, Franz & Daut, Marika (2009). Natur-Wissen schaffen. Band 2-6. Troisdorf: Bildungsverlag EINS.

Griebel, Wilfried & Niesel, Renate (2004). Transitionen. Fähigkeit von Kindern in Tageseinrichtungen fördern, Veränderungen erfolgreich zu bewältigen. Weinheim: Beltz.

Hartmann, Waltraut, Hajszan, Michaela, Pfohl-Chalaupek, Martina, Stoll, Martina & Hartel, Birgit (2009). Sprache, Kommunikation und Literacy im Kindergarten. Wien: hpt Verlag.

Hoenisch, Nancy (2004). Mathe-Kings. Junge Kinder fassen Mathematik an. Berlin: Verlag das netz.

Hüther, Gerald, Interview in, Kahl, Reinhard (2007). „Kinder!“ Dokumentarfilm. Archiv der Zukunft.

Krenz, Armin (2005). Was Kinder brauchen. Aktive Entwicklungsbegleitung im Kindergarten. (5. Auflage). Weinheim: Beltz.

Wustmann, Corina (2004). Resilienz. Widerstandsfähigkeit von Kindern in Tageseinrichtungen fördern. Weinheim: Beltz.

Zimmer, Renate (2004). Handbuch der Bewegungserziehung (13. Auflage). Freiburg: Herder.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Sprich mit mir und hör mir zu! 12 Anregungen, wie wir unsere Kinder beim Sprechenlernen unterstützen können.
Eine Broschüre für Eltern. Projektstelle für Zuwanderung und Integration, Dornbirn (2009)

Download: www.okay-line.at

Pomocník pre rodičov vo viacerých jazykoch:
Toto DVD informuje o rakúskom školskom systéme.

Download: www.daz.schule.at, Objednávka: office@amedia.co.at

Informácie ohľadom všetkých vývojových štádií dieťaťa.

Rady pre rodičov na CD-Rom.

Ministerstvo hospodárstva, rodiny a mládeže

Objednávka: www.bmwfj.gv.at/publikationen, www.eltern-bildung.at

Obrázková knižka na tému začiatok školy.

Jörg, Sabine (1993). Der Ernst des Lebens. Thienemann Verlag

ISBN-10: 3522431553

Impresum:

Vydavateľ a držiteľ autorských práv: Kraj Dolné Rakúsko zastupovaný úradom vlády Dolného Rakúska, oddelenie škôlok:
Land Niederösterreich vertreten durch das Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten, Wienerstrasse 54, Tor zum
Landhaus, 3109 St. Pölten; Odborná koordinácia: Dr.ⁱⁿ Renate Steger, Mag.^a Ingrid Heihs; Odborná úprava: úrad vlády Dolného
Rakúska, oddelenie škôlok: Eva Stundner v spolupráci s Mag.^a Christa Kirchner, Erna Kowarsch, Elisabeth Luhn, Christa
Schrammel, Dr.ⁱⁿ Renate Steger, Gerda Timal, Landesschulrat für Niederösterreich: VD Dipl. Päd. Birgit Dosso, Mag. Ingrid
Heihs; Fotky: NÖ Landeskindergärten, NÖ Volksschulen, Lois Lammerhuber, Fotofreundin - Fotolia.com, oriori - Fotolia.com,
zest_marina - Fotolia.com; Zeichnungen: NÖ Volksschulen; Grafik: Helmut Kindlinger; Druck: Gradwohl Ges. m. b. H.

POZNÁMKY: